

EDINSTVENA ORGANIZIRANOST NA PODROČJU KARAVANINGA

Besedilo in fotografije: Drago Bulc

Slovenija sodi med pionirje modernega evropskega kamping in karavanning turizma. Predvsem po zaslugi daljnovidnosti tistih, ki so v sedemdesetih letih v tovarni IMV v Novem mestu poleg avtomobilov začeli proizvajati počitniške prikolice in potem v začetku devetdesetih let v svoji belgijski tovarni še prve avtodome.

Po kriznih letih, ko je IMV razpadel, je program počitniških vozil prevzela novoustanovljena Adria Caravan, največji razvoj v proizvodnji počitniških prikolic in avtodomov pa se je začel z ustanovitvijo podjetja Adria Mobil. Danes pa Adria doživlja največji razvoj v zadnjih letih, ko je postala del francoskega Triganoja, saj je pod samostojno blagovno znamko Adria Mobil dosegla kar 6,5%-delež v celotni evropski proizvodnji vozil za prosti čas. Iz raznih zasebnih delavnic, kjer so v avtodome predelovali razne kombije, so se v zadnjih letih razvili bolj ali manj hitro rastoči zasebni proizvajalci, ki, kot npr. slovenjegraška Robeta, letno izdelajo kar nekaj sto avtodomov, ki jih v glavnem izvozijo. S prihodom enega največjih nemških proizvajalcev avtodomov v Odrance in lani z drugo tovarno še v Ormož, pa je Slovenija postala zagotovo največja proizvajalka visokakovostnih avtodomov na število prebivalcev v Evropi. V absolutnih številkah je zagotovo na prvem mestu v Evropi Nemčija, kjer se je skozi to vrsto posla, kot so letos povedali na največjem sejmu karavanning in kamping turizma na svetu Caravan Salonu v Düsseldorfu, v rekordnem letu 2022 obrnilo kar

18,6 mlrd evrov. Če temu dodamo še podatke, da se po evropskih cestah prevaža v dveh milijonih avtodomov okrog 50 milijonov turistov na leto, je jasno, da gre za zelo pomemben delež celovitega turističnega kolača.

Karavanning se razlikuje od kampiranja

Večino prvih avtodomov so lastniki kupili predvsem zaradi svobode pri preživljanju prostega časa, v glavnem v obliki potovanj in stalnega ter hitrega

menjavanja lokacij in destinacij, kar jim je seveda hišica na kolesih omogočala. Bili so bolj podobni nomadam kot klasičnim kamping turistom. Ker so sprva lahko prespali, kjer koli so si zaželeli, so zelo redko prenočevali v kampih. Tudi zato, ker so se pogosto v poznih urah znašli pred spuščeniimi zapornicami kampov ali pa bi radi šli iz kampa na daljše poti pa zaradi zaprte recepcije niso mogli iz prostora za kampiranje. Zaradi zelo hitrega porasta števila avtodomov in posledično vse pogostejšega

Sezonski utrip v PZA Dobrovnik ob Bukovniškem jezeru, enem najboljše urejenih v Sloveniji.

divjega parkiranja, tudi na neprimer-
nih mestih, so avtodomarje marsikje
začeli preganjati in jim tudi, še posebej
v mestih, s predpisi prepovedali par-
kirati kjer koli. Ker pa so bili mnogi od
lastnikov vse dražjih avtomobov dobri
potrošniki raznih turističnih storitev, so
jim še posebej v Nemčiji začeli urejati
posebno označena parkirišča. Zdaj pa
jih, razen v sosednji Hrvaški, kjer mo-
rajo avtodomarji v kampe, imajo že po
vseh turističnih državah po svetu.

Ker pa so imeli v avtodomih, ki so
bili vse večji, tudi kuhinjo, WC in tudi
tank za vodo, so začeli postajališča
opremljati tudi s posebnimi odtoki za
izpust fekalij in »sive vode« (odpadna
voda iz kuhinje in od tuširanja). Posta-
jališča pa so tudi opremili z vodovod-
nimi priključki. Zaradi razsvetljave, kas-
neje pa tudi zaradi možnosti priključka
raznih gospodinjskih aparatov, radia in
TV, pa tudi zaradi grelnih in klimatskih
naprav ter možnosti polnjenja mobil-
nih telefonov, so boljše opremljena po-
stajališča začeli opremljati tudi z ele-
ktrično napeljavo. Zaradi varnosti so
jih marsikje tudi ogradili in na vhode
namestili dvizne rampe.

Ker je bilo karavaning turistov vse
več, so jih še posebej v turističnih kra-

Najsodobnejša oprema za PZA, predstavljena na sejmu Caravan Salon 2023 v Düsseldorfu.

jih ozelenili in jim dodali tudi gostinske
lokale s sanitarijami, saj se vsaj pre-
možnejšim modernim nomadom ni
dalo čistiti kuhinj in svojih skromnih
avtodomarskih sanitarij.

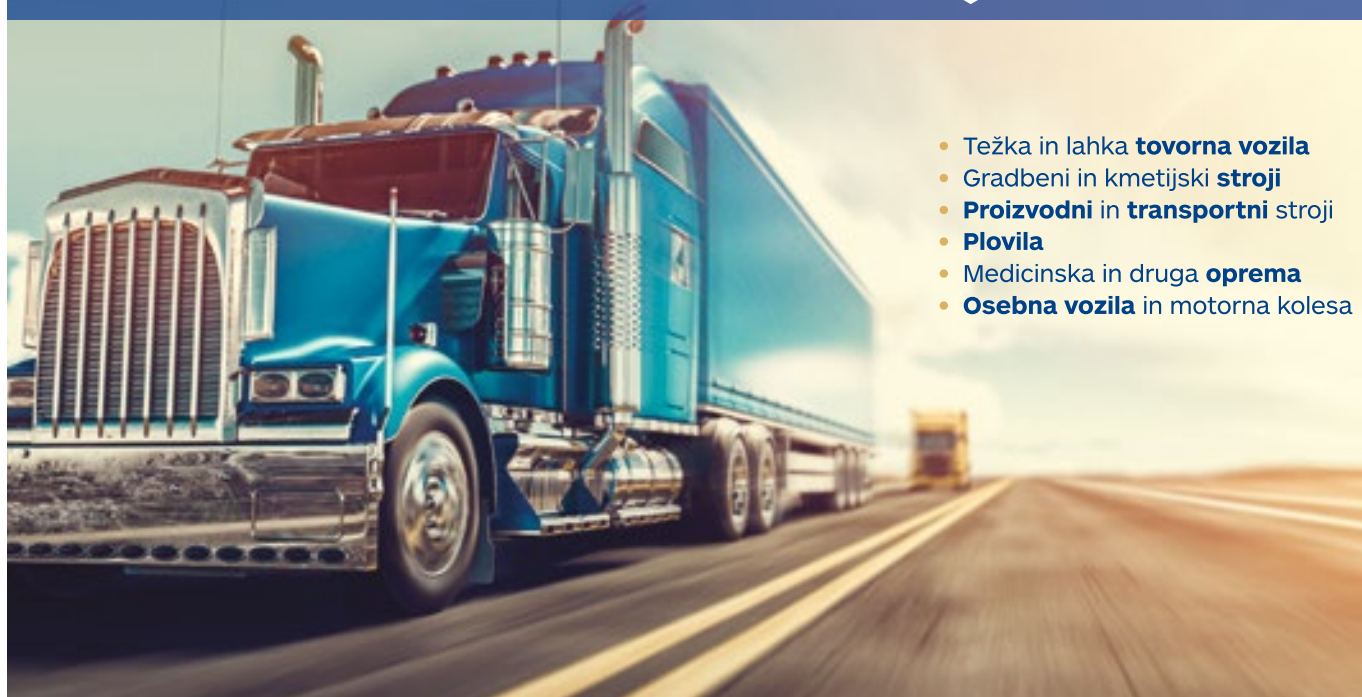
S pojavom električnih skuterjev, ko-
les, avtomobilov, ki zdaj sodijo v obve-
zno opremo večjih avtodomov, pa so
morali boljše opremljena počivališča
opremiti tudi z različnimi električni-

mi polnilnicami. Ker mnogi uporab-
niki avtomobov za kuhanje in gretje
uporabljajo plin, najboljše opremljena
počivališča omogočajo tudi polnjenje
in nakup plinskih jeklenk. Zaradi ve-
likega povečanja števila avtodomov,
lastniških in za izposajo, tudi v Slove-
niji jih je registriranih že okrog 9000,
pa so najmodernejša postajališča že
opremljena z avtomatskimi postajami,

www@gb-leasing.si
info@gb-leasing.si

GB Leasing
Gorenjska Banka

- Težka in lahka **tovarna vozila**
- Gradbeni in kmetijski **stroji**
- **Proizvodni** in **transportni stroji**
- **Plovila**
- Medicinska in druga **oprema**
- **Osebna vozila** in motorna kolesa

Ljubljana: +386 1 565 99 00 • Koper: +386 5 662 57 40 • Kranj: +386 4 208 45 94 • Maribor: +386 2 230 17 80 • Novo Mesto: +386 7 393 10 00

Eden najbolj uglednih nemških premijskih avtomodomov ima v Sloveniji že dve tovarni.

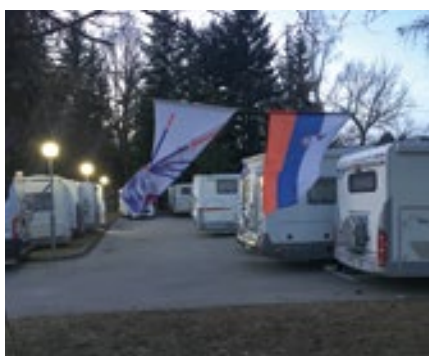
Največji slovenski proizvajalec avtomodomov Adria Mobil je že desetletja v samem evropskem vrhu.

kjer lahko med drugim prek interneta rezervirate prostor za parkiranje, se sami avtomatsko prijavite in prek teh »repcijskih robotov« opravite tudi plačilo vseh storitev. Poleg tega vam takšna avtomatska elektronska recepcija nudi še vrsto drugih na potovanju potrebnih storitev.

Mreža postajališč za avtodome Slovenije

Ker v Sloveniji nismo imeli niti osnovne turistične infrastrukture za karavaning turizem, so bili pri nas avtomodarji, nekdanj pretežno iz tujine in razen tistih nekaj, ki so zavili v kampe ali pa so parkirali na divje, samo tranzitni gostje na poti na Jadran in na Balkan. Po nekaterih ocenah jih je bilo pred desetletjem okrog 100 tisoč. In ker so v slovenskih kampih vztrajali pri klasični ponudbi za šotoriste in prikoličarje, turistične organizacije pa se tudi niso zmenile za te sodobne nomade, je kazalo, da bo tako ostalo kar za vedno.

Potem pa je povsem po naključju prišlo do ustanovitve Mreže postajališč za avtodome Slovenije. Za to pa je zaslužen župan Občine Mirna na Dolenjskem, Dušan Skerbiš, ki nam je takole pripovedoval, kako je prišel na idejo za ustanovitev te edinstvene organiziranosti celovite ponudbe za potrebe domačih in tujih avtomodarjev. »Ko sem sestavljal razvojni program za našo občino, ki je kot predzadnja v Sloveniji nastala iz ene nekdanjih krajevnih skupnosti Občine Trebnje, sem ugotovil, da imamo zelo skromno ponudbo turističnih, še posebej prenočitvenih zmožljivosti. Ker ni bilo realnih interesentov za gradnjo turističnih objektov, občina v nastajanju pa tudi ni imela nobenih sredstev, sem se spomnil, da sem nekdanj v Adrii Caravan prodajal

Cararvaning Club Slovenia združuje že 700 članov.

avtodome in tudi z njimi veliko prepotoval. Tako se mi je porodila ideja, da bi lahko z minimalnimi sredstvi tudi na Mirni na občinskem zemljišču postavili postajališče za avtodome. Hkrati pa sem se zavedal, da bi bila za našo majhno občino že samo turistična promocija predraga. Zato sem kot župan povabil k sodelovanju druge slovenske župane, s katerimi smo skupaj ustanovili Mrežo postajališč za avtodome. Sprva se je k mreži priključilo nekaj čez trideset občin. Zdaj pa je v mreži

že več kot osemdeset občin s 160 počivališči. Nekaj ji je občinskih, veliko pa je že tudi zasebnih. Občine naj bi že od začetka in v bodoče skrbele za skupno promocijo te vse bolj priljubljene turistične ponudbe doma in v tujini.«

Za te namene je Mreža postajališč za avtodome Slovenije izdelala spletno stran camperstop.si, vsako leto pa tudi izda poseben katalog s podatki o vseh postajališčih, ki jih informatorji delijo na za to zvrst turizma najbolj zanimivih turističnih sejmih doma in v tujini, v sodelovanju s Slovensko turistično organizacijo in Caravaning Clubom Slovenija pa tudi na drugih turističnih sejmih. Tako ob vsako leto večjem številu postajališč za avtodome postaja Slovenija iz nekdanj v glavnem tranzitne vse bolj mednarodno prepoznavna destinacija za karavaning turizem.

Mreža postajališč za avtodome pa se tako vse bolj približuje končnemu cilju, postavitvi vsaj enega postajališča za avtodome v vsaki od 212 slovenskih občin.

Promotorji Mreže PZA Slovenije na uspešni predstavitvi na sejmu CMT v Stuttgartu.